Gemeente
Haarlem

Projectplan Omgevingsvisie

1 april 2019

Jeroen Traudes
Programma- en Gebiedsmanagement

1. Omgevingswet

Het huidige omgevingsrecht is gecompliceerd en bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen. Initiatiefnemers moeten met een idee langs veel loketten, krijgen soms tegenstrijdige adviezen en zien door de bomen het bos niet meer.
Daarom komen aanvankelijk kansrijke initiatieven soms maar moeilijk van de grond. Er is behoefte aan een geïntegreerde aanpak als het gaat om ruimtelijke projecten, snellere besluitvorming met beter resultaat en daarnaast aan meer ruimte voor particuliere initiatieven. Het Rijk heeft de afgelopen jaren hard gewerkt aan een wet die dit alles mogelijk moet maken: de Omgevingswet, die in 2021 in werking treedt.

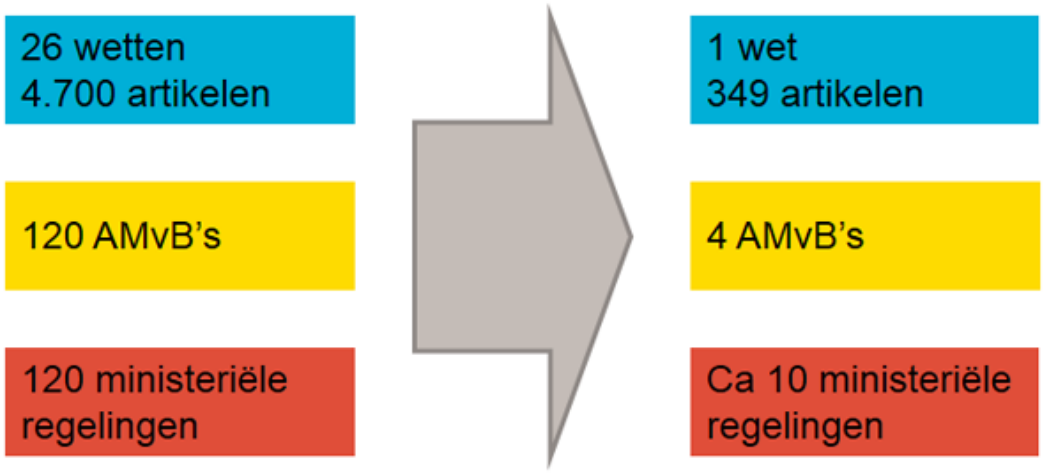

De Omgevingswet is een vereenvoudiging van het huidige omgevingsrecht en zorgt voor korte lijnen en transparantie in de besluitvorming. Daarmee wordt het voor bewoners en ondernemers makkelijk om plannen in de fysieke ruimte te realiseren. Maar behalve meer ruimte krijgen initiatiefnemers ook meer verantwoordelijkheden, bijvoorbeeld voor het creëren van draagvlak. Participatie is in de nieuwe wet verankerd.
De Omgevingswet is eigenlijk een veranderopgave. De wet vraagt om een nieuwe bestuurscultuur met meer ruimte voor ambities, dromen en idealen van bewoners en ondernemers. Het vraagt om transparantie en vertrouwen. Er wordt vooral vanuit mogelijkheden gedacht.

2. Programma Implementatie Omgevingswet

De Omgevingswet is veelomvattend. Het is een complex traject met veel impact voor stad, bestuur en organisatie. Daarom is er een Programma Implementatie Omgevingswet ingezet om ervoor te zorgen dat Haarlem en Zandvoort op tijd klaar zijn om de nieuwe wet uit te voeren. Hierin is

opgenomen dat het programma wordt opgedeeld in vijf hoofdprojecten en een viertal overkoepelende thema's.

De vijf hoofdprojecten binnen het Programma Implementatie Omgevingswet zijn:

- Ambities en bestuurlijke richting op hoofdlijnen
- Omgevingsvisie
- Omgevingsplan
- Digitalisering Omgevingswet
- Werkprocessen Omgevingswet

De overkoepelende thema's zijn communicatie/participatie, financiën, opleiding/cultuur en pilots. Voor alle hoofdprojecten, met uitzondering van Ambities en bestuurlijke richting op hoofdlijnen, wordt een plan van aanpak gemaakt. Deze plannen worden op elkaar afgestemd en zijn hoewel afzonderlijke projecten allen onderdeel van het programma Omgevingswet. Voor u ligt het projectplan voor het project Omgevingsvisie.

3. De Omgevingsvisie

De omgevingswet voorziet in een aantal instrumenten, waarin het beleid en de regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving zijn vastgelegd. De wet voorziet in een aantal instrumenten die hier invulling aan geven:

- De Omgevingsvisie
- Gebiedsprogramma's en thematische programma's
- Het Omgevingsplan

De Omgevingsvisie is de visie waarin de grote lijnen van de voorgenomen ontwikkelingen in de gemeente worden vastgelegd. De Omgevingsvisie raakt aan de fysieke leefomgeving in de breedste zin van het woord. Kort samengevat is een Omgevingsvisie een integrale visie op de fysieke leefomgeving.

Dit betekent dat de reikwijdte veel breder is dan de traditionele structuurvisie die de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente beschrijft. De Omgevingsvisie beschrijft de gewenste lange termijn ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in het geheel, dus bijvoorbeeld op het gebied van wonen en bouwen, infrastructuur en groen, maar ook op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie en economie. Opgaven waar de komende jaren grote keuzes te maken zijn met verstrekkende gevolgen. Ook de relatie tussen de fysieke leefomgeving en sociaal maatschappelijke opgaven krijgen een plek in de Omgevingsvisie. In de nog in te voeren Omgevingsvisie is een aantal voorwaarden opgenomen waar een Omgevingsvisie aan moet voldoen. Allereerst zijn er drie overheden die een Omgevingsvisie op dienen te stellen:

- De rijksoverheid
- De provinciale overheid
- De gemeente

Er is geen vormvereiste in de wet opgenomen. De Omgevingsvisie is vormvrij. Wel is er een aantal zaken waar de Omgevingsvisie in ieder geval aandacht aan moet besteden. Dit zijn:

- de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied
- de hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving

Tevens zegt de wet dat de gemeente ook rekening moet houden met:

- het voorzorgsbeginsel
- het beginsel van preventief handelen
- het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron bestrijden
- het beginsel dat de vervuiler betaalt

Al deze elementen krijgen een plaats in de Omgevingsvisies die voor Haarlem en Zandvoort worden opgesteld. De omgevingsvisie is daarmee een instrument dat door de samenleving, maar ook college en raad gebruikt kan worden om de grote lijnen van de ontwikkeling van de stad mee uit te zetten en te bewaken. Het geeft richting aan de discussies die de komende jaren gevoerd moeten worden met betrekking tot de grote opgaven waar de stad voor staat.

4. Doel

Het doel van het project is richting geven aan de gewenste ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Haarlem en Zandvoort. Om dit te bereiken wordt voor beide gemeenten een Omgevingsvisie opgesteld. Met deze omgevingsvisie wordt bestuur en samenleving een handvat aangereikt om inzicht te krijgen in deze ontwikkeling en nieuwe ontwikkelingen aan te toetsen.

5. Resultaat

5.1 Hoofdresultaat

Het resultaat van het project Omgevingsvisie is een tweetal documenten waarin het beleid in hoofdlijnen wordt geschetst voor de grootste opgaven waar Haarlem en Zandvoort voor staan. De Omgevingsvisie zal het centrale visiedocument vormen voor de fysieke leefomgeving voor Haarlem en Zandvoort. We doen dit in één proces. Dit proces levert uiteindelijk twee omgevingsvisies op. Dit is conform de omgevingswet, waarin is vastgelegd dat iedere gemeente een omgevingsvisie dient op te stellen. Ook levert de Omgevingsvisie een belangrijk deel van de onderbouwing van het

omgevingsplan, waarin de juridische kaders waarbinnen ontwikkelingen plaats kunnen vinden, worden vastgelegd. We schetsen bijvoorbeeld de ruimte voor de energietransitie, het omgevingsplan regelt dat vervolgens juridisch. Daarmee is het een bestuurlijk belangrijk document. Het legt de basis voor alle grote beslissingen op het gebied van de fysieke leefomgeving en geeft richting aan de ontwikkeling van de gemeente.

Daarnaast zijn er meerdere inhoudelijke en procesmatige deelresultaten te onderscheiden:

5.2 Ontwikkelrichtingen en verdere uitwerking

De visie is een document waarin één of meer ontwikkelrichtingen voor de stad, het dorp of de regio worden beschreven. Deze dienen als richtinggevend kader voor de integrale opgave. Deze integrale opgave komt bijvoorbeeld voort uit het faciliteren van de verdere groei van de stad, de energietransitie en de klimaatadaptatie, maar ook de bijdrage van de fysieke leefomgeving aan het stimuleren van de gezondheid van de inwoners en gebruikers van de stad. De Omgevingsvisie sluit aan bij de al vastgelegde ontwikkelrichtingen in Haarlem en Zandvoort en past daarmee binnen de al eerder bestuurlijk uitgezette lijn. De ontwikkelrichtingen, of scenario's vormen de basis voor de ontwikkelstrategie van Haarlem en Zandvoort.

Belangrijk om te benadrukken is dat het feit dat de Omgevingsvisie integraal wordt opgepakt tegelijkertijd niet betekent dat er in de toekomst geen sprake meer zal zijn van sectoraal beleid . Zo kan bijvoorbeeld de hoofdlijn van het woonbeleid in de omgevingsvisie worden verwoord, maar wordt het beleid uitgewerkt in een aparte nota wonen. De Omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen. Er zal verdere uitwerking nodig zijn. Dit kan themagericht, maar ook gebiedsgericht. In de visie wordt daarom ook aangegeven hoe de verdere uitwerking plaats zal vinden. De visie moet zowel op de lange houdbaar zijn als korte termijn uitvoerbaar zijn.

Ook moet de omgevingsvisie de kaders bieden voor het omgevingsplan.

5.3 Regionale samenwerking

Haarlem en Zandvoort zijn geen eilanden. Ze zijn onderdeel van een groter geheel, van Kennemerland en IJmond en van de Metropoolregio Amsterdam. Om de juiste ontwikkelrichtingen te kunnen bepalen moeten er daarom uitspraken worden gedaan over de positionering van Zandvoort en Haarlem in dit soort grotere verbanden. Daarnaast zal de Omgevingsvisie in nauwe afstemming met de regio tot stand moeten komen. De buurgemeenten staan voor dezelfde vraagstukken. Regionale uitwerkingen helpen bij de lokale uitwerking van de opgave. We kiezen er niet voor om één regionale Omgevingsvisie te maken (de omgevingswet staat dat niet toe), wel komen we samen tot een agenda, waarin we onze belangrijkste gemeenschappelijke opgaven vastleggen. Deze agenda wordt in de hele regio aan de gemeenteraden voorgelegd. We doen dit in ieder geval samen met de gemeenten in zuid Kennemerland. Onderzocht wordt in hoeverre (een deel van) de IJmond gemeenten hierbij aan kunnen en willen sluiten.

We stellen onze kennis en inzichten graag ter beschikking aan de buurgemeenten en nemen als centrumgemeente het voortouw in dit proces. Ook proberen we als het gaat om grensoverschrijdende thema's hier in gezamenlijkheid positie in te bepalen. Dat leidt niet alleen tot

een regionaal gedragen en realistische Omgevingsvisie, die past bij het feitelijke “daily urban system”, maar draagt ook bij aan de versterking en erkenning van de positie van Haarlem in de MRA als centrumstad en daarmee aan het bereiken van meer strategische doelen. Het omgevingsvisieproces is daarmee niet alleen inhoudelijk relevant, maar ook een strategisch belangrijk bestuurlijk proces.

Resultaat van het regionale proces is een regionale agenda. Deze agenda is afstemmingskader voor de lokale omgevingsvisie en helpt bij de positionering van de gemeenten in Kennemerland en IJmond. Het proces om te komen tot deze agenda versterkt de bestuurlijke samenwerking.

5.4 Bijdrage aan doelen programma Implementatie omgevingswet

De Omgevingsvisie is een instrument binnen de omgevingswet, maar bovenal een inhoudelijke visie. In het proces om te komen tot de Omgevingsvisie moet er veel aandacht gegeven worden aan het vroegtijdig mede-eigenaar maken van het bestuur en niet in de laatste plaats de samenleving. Een integrale aanpak vraagt om inzet vanuit de gehele organisatie. De visie raakt aan vrijwel alle aandachtsgebieden van gemeenteraad en college. Daarom moet het gehele bestuur betrokken zijn bij het opstellen van het proces. Bij het opstellen van de in de Omgevingsvisie vastgelegde ontwikkelrichtingen worden bovendien de inwoners en gebruikers van Haarlem en Zandvoort vanaf de eerste fase betrokken. Hierbij bouwen we voort op de al eerder doorlopen trajecten. Deze meer procesmatige resultaten zijn belangrijke aandachtspunten bij de implementatie van de omgevingswet en dragen daarom bij aan de diverse veranderdoelen die beschreven zijn in de omgevingswet.

Uitvoerbaarheid en financiering

De Omgevingsvisie dient niet alleen richting te geven, maar ook uitvoerbaar te zijn. Dat betekent dat de visie een uitspraak doet over de sturingsfilosofie met betrekking tot ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Het bestuur doet daarmee ook uitspraken over hoe we om willen gaan met initiatieven vanuit de samenleving en de mate waarop we willen sturen. Hoe zorgen we ervoor dat de visie ook tot uitvoering komt en hoe sturen we daarop? Daarnaast zal ook aandacht besteed moeten worden aan de financierbaarheid van de opgave en wijze waarop er tot een nieuwe, meer integrale business case voor de geschetste ontwikkelscenario's gekomen kan worden. De opgave moet immers betaalbaar zijn. Ontwikkelscenario's moeten daarom ook financieel onderbouwd zijn. Het is belangrijk te weten voor het bestuur of de ambities ook realiseerbaar zijn.

5.5 Groei van Haarlem

Bovenstaande resultaten zijn niet enkel procesmatig, maar zeker ook inhoudelijk. Ze zijn sterk verweven met de resultaten die ook geformuleerd zijn in het kader van het programma Groei van Haarlem. De Omgevingsvisie en het programma Groei van Haarlem zijn in de praktijk dan ook sterk met elkaar verweven. Bij de verdere uitvoering en uitwerking lopen beide trajecten gelijk op, in ieder geval in de eerste fase, waarbij de opbrengst in meerdere producten verwerkt wordt. Aandachtspunt hierbij is dat het programma Groei van Haarlem niet op Zandvoort gericht is. In de praktijk betekent het dat activiteiten uitgevoerd worden onder de vlag van de Groei van Haarlem, bijvoorbeeld de beleidsinventarisatie, opgeschaald moeten worden voor Zandvoort.

Het programma Groei van Haarlem en de omgevingsvisie leveren ook input op voor de ontwikkelzones. Doordat vooruitlopend op het afronden van de omgevingsvisie kennis die we opdoen al toegepast wordt in de ontwikkelzones , kunnen de in de ontwikkelzones te maken keuzes beter worden onderbouwd en leidt het daarmee tot een kwalitatief hoogwaardiger omgeving. Tegelijkertijd dienen de ontwikkelzones ook als proeftuin voor de rest van de stad. De lessen die we trekken over de toepasbaarheid van de inhoud van de omgevingsvisie kunnen we gebruiken bij de visievorming voor de rest van de stad. De inzet in de zones zoals geformuleerd in het coalitieakkoord dragen zo ook bij aan versterking van het proces om te komen tot een visie in de hele stad.

5.6 Digitalisering

De inhoud van de Omgevingsvisie zal digitaal toegankelijk moeten worden gemaakt. Vanaf de start van het traject wordt hiermee rekening gehouden. Dit in samenspraak met het project digitalisering omgevingswet.

6. Projectaanpak, -fasering en -planning

6.1 Projectaanpak

De projectaanpak kent de volgende uitgangspunten:

- De aanpak is integraal
- met actieve betrokkenheid van het bestuur
- In samenspraak met inwoners en gebruikers van het gebied
- Voortbouwen op de bouwstenen die er al liggen, zowel inhoudelijk als in het participatieproces
- Samen optrekken met het programma Groei van Haarlem
- In afstemming en samenwerking met de regio

Er wordt gewerkt volgens de methode van “ontwerpend onderzoek”. Een methode die op een creatieve manier ontwikkelrichtingen voor de toekomst in beeld brengt, door informatie te verzamelen, vervolgens een goede analyse van de diverse onderwerpen te doen en deze ook te verbeelden en deze met elkaar te confronteren. Uiteindelijk laat de confrontatie zich vatten in meerdere ontwikkelscenario’s. Schematisch laat zich dit als volgt verbeelden:

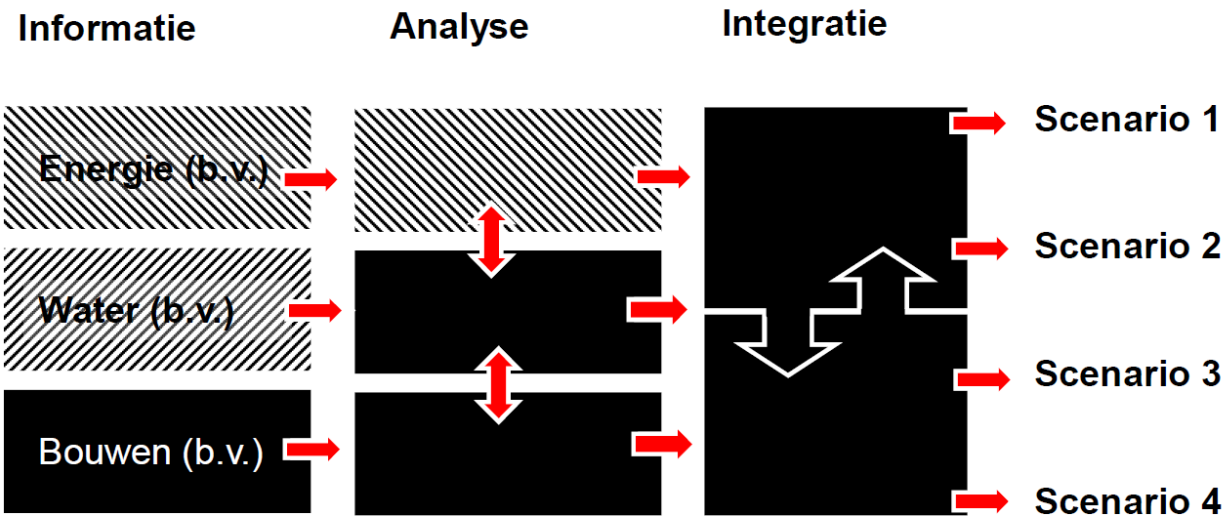

De analyse en integratie vindt plaats in ontwerpateliers. Dit is de beste manier om de integraliteit van de scenario's te waarborgen.

6.2 Fasering

Het project valt in drie fases uitéén. We onderscheiden de identiteitsfase, de opgavenformulering en de scenariofase. Deze fasen worden deels parallel uitgevoerd. Vanwege de gekozen manier van werken is het proces ook niet volledig lineair te doorlopen, maar zal er voortdurend worden teruggegrepen op eerdere fases.

In de eerste fase wordt de informatie verzameld die nodig is om uiteindelijk de scenario's op te stellen. Hierbij gaat het om het bepalen van de opgave: welke thema's zijn van belang en moeten worden meegenomen bij de uitwerking richting de Omgevingsvisie? Een andere bepalende vraag is wat de identiteit van Haarlem en Zandvoort is. Wat voor gebied wil je zijn en wat is de positionering in grotere verbanden, zoals Kennemerland en de MRA? Hier komen dus zowel inhoudelijke als strategische vraagstukken voorbij. Dit geeft richting aan de op te stellen scenario's. In de toekomstvisie zijn hiervoor uitgangspunten geformuleerd, die bij de beantwoording, maar ook bij de duiding van de opgaven, behulpzaam kunnen zijn. Zo ook bijvoorbeeld in de agenda voor de MRA West. Steeds bouwen we voort op het voorwerk dat er al gedaan is. Deze eerste fase is ook een goed voorbeeld van het samen optrekken met het programma Groei van Haarlem. De beleidsinventarisatie die binnen dit programma wordt uitgevoerd is een bouwsteen voor de in dat programma op te stellen groeiscenario's, maar omvat ook een belangrijk deel van de eerste fase van de Omgevingsvisie. Maar ook een actueel stuk als de hoogbouwprincipes is belangrijke input.

In de tweede fase wordt er verder invulling gegeven aan de opgaven. Alle opgaven die meegenomen moeten worden, moeten ruimtelijk worden vertaald. Daarnaast moeten ook de wettelijk voorgeschreven thema's worden benoemd. Eventueel kan er in deze fase aanvullend onderzoek worden gedaan, als blijkt dat er voor de te maken afweging te weinig informatie beschikbaar is. Eén van de extra onderzoeken die in ieder wordt uitgevoerd is de al opgestarte verstedelijkingsstudie. Deze zal zo moeten worden uitgevoerd dat de uitkomsten gebruikt kunnen worden als bouwsteen voor de Omgevingsvisie.

In de derde fase worden de opgaven samengebracht in ontwikkelscenario's. Deze scenario's brengen in beeld wat de gevolgen zijn van verschillende keuzes. Ze laten zien waar bepaalde keuzes

elkaar versterken, maar ook hoe ze elkaar mogelijkerwijs uitsluiten of elkaar in de weg zitten. Vanuit de gedachte dat er niet noodzakelijkerwijs één goede keuze is, leidt dit tot meerdere scenario's. De scenario's moeten niet alleen inhoudelijk, maar ook qua uitvoerbaarheid en in de vorm van een business case worden beschreven.

In de praktijk zullen de verschillende fases niet geheel volgordelijk uitgevoerd kunnen worden. De integrale aanpak van de Omgevingsvisie vereist slim aanhaken bij meerdere lopende trajecten. Ieder met zijn eigen planning en dynamiek. Dat betekent dat niet alle informatie op hetzelfde moment beschikbaar komt en verwerkt kan worden.

Onderdeel van iedere fase is het meenemen en positioneren van de gemeenteraad en de samenleving. Iedere fase vraagt om een eigen aanpak.

Daarnaast loopt ook de regionale afstemming door het hele project heen.
Het hierboven geschetste proces laat zich als volgt verbeelden:

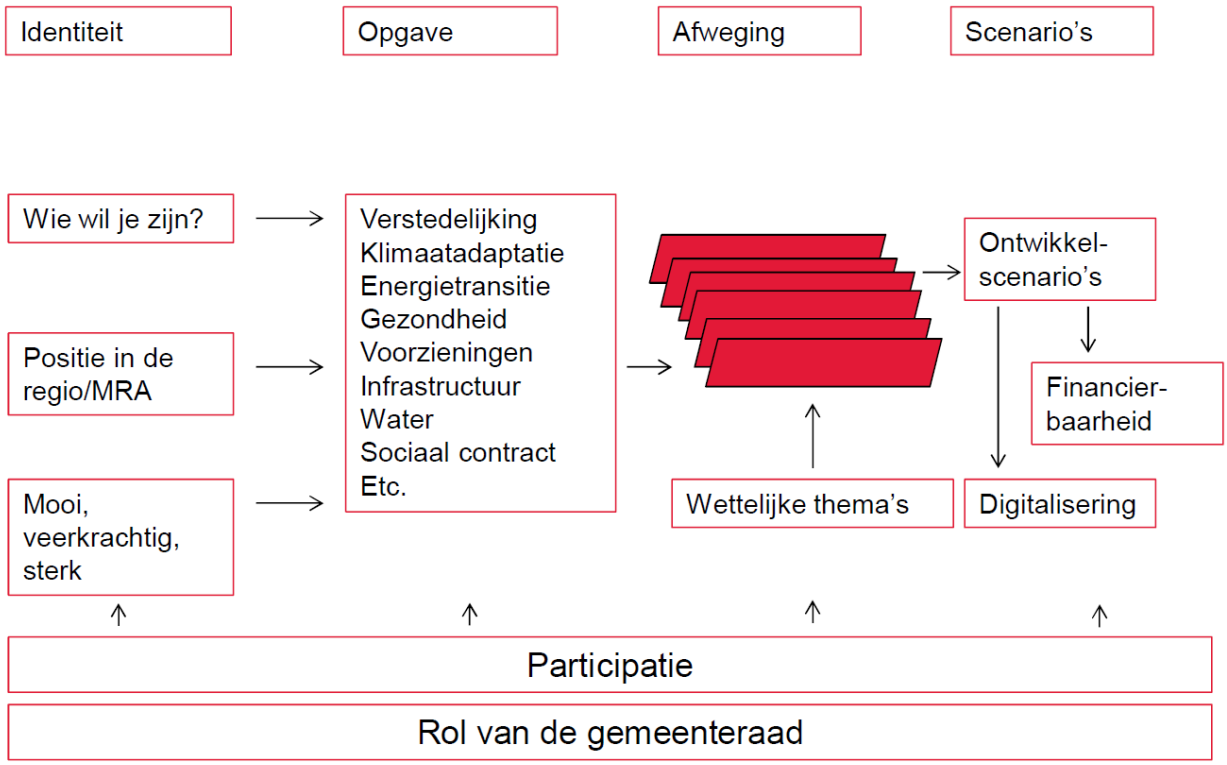

6.3 Planning

De doorlooptijd om te komen tot de Concept Omgevingsvisie is twee jaar. Op hoofdlijnen is de planning als volgt en ten dele al doorlopen:

Proces tot dusver:

Januari – Maart 2018 Opstart en formeren projectteam

Maart – December 2018 Fase 1: Beleidsinventarisatie

In december 2018 zijn alle bouwstenen voor de omgevingsvisie bekend.

September 2018

Start regionale omgevingsagenda d.m.v. een raadsconferentie

Januari - september 2019 Opstellen regionale omgevingsagenda

December 2019 regionale agenda gereed

Januari – Juli 2019 Fase 2: Opgave en afweging

Deze fase levert de bouwstenen voor de omgevingsvisie op. Inhoudelijke analyses van bestaand materiaal. In deze fase wordt het systeem van Haarlem in beeld gebracht. Dit levert de bouwstenen op voor het opstellen van de scenario's.

Januari - September 2019 Afwegingskader

Naast de inhoudelijke verkenningen wordt er een afwegingskader opgeleverd. Dit afwegingskader is de methode waarmee in de volgende fase de scenario's kunnen worden opgeleverd. Het afwegingskader heeft een inhoudelijke en een financiële component.

September - December 2019 Fase 3: Opstellen scenario's

September - December 2019: Opstellen concept omgevingsvisie

Deze planning moet de komende tijd verder worden verfijnd.

7. Projectorganisatie en – communicatie

7.1 Projectorganisatie

De projectorganisatie omvat veel disciplines en een groot aantal collega's. De Omgevingsvisie is een integrale visie. Hierdoor is er vanuit een veelheid aan disciplines inzet nodig. De projectorganisatie omvat mensen die primair sturen op de integraliteit en mensen die vanuit de vakdisciplines aan tafel zitten.

Omdat de omgevingsvisie een visie op de fysieke leefomgeving is hebben de projectgroepleden die sturen op integraliteit veelal een planologische en stedenbouwkundige achtergrond. De integrale relatie met het sociaal domein is eveneens belangrijk, in alles moet deze relatie worden gelegd. Deze groep is eveneens de groep die de kerngroep vormt van de projecten Groeipotentie en

Beleidsinventarisatie binnen het programma Groei van Haarlem. Zo borgen we dat er één tafel is waarop alle informatie samenkomt. Ook onderwerpen binnen andere projecten/programma's moeten vanuit deze groep worden begeleid. Daarnaast is er een stevige relatie met bijvoorbeeld het programma Duurzaamheid.

De projectgroepleden die een thema vertegenwoordigen leveren kennis aan vanuit een specifiek domein. In gezamenlijke ateliers wordt dit samengebracht in een integrale visie. De nu benoemde thema's moeten in ieder geval een plek hebben. Onderdeel van de eerste fase is dat alle opgaven duidelijk in beeld worden gebracht. Dat kan er toe leiden dat deze groep nog wordt uitgebreid.

Integraliteit en verwerking

Projectmanager
Stedenbouwkundige
Planoloog
Landschap en groen
Ontwerper
Sociaal domein
Financierbaarheid en ontwikkelzones
Communicatie/participatie
Projectondersteuner

Vanuit de thema's

Regio
Wonen
Erfgoed
Bodem
Infrastructuur
Gezondheid
Water
Economie
Beheer
Energie
Klimaatadaptatie
Cultuur
Financiering

Bestuurlijk Opdrachtgever: Floor Roduner
Ambtelijk Opdrachtgever: Arjan van Noort
Ambtelijk Opdrachtnemer: Jeroen Traudes
Gedelegeerd Ambtelijk Opdrachtgever: Joyce Nupoort

De voortgang van het project wordt besproken in de ambtelijke stuurgroep Implementatie Omgevingswet en de bestuurlijke stuurgroep Implementatie Omgevingswet. Omdat de omgevingsvisie raakt aan meerdere portefeuilles is betrokkenheid van meerdere wethouders uit Haarlem en Zandvoort noodzakelijk. Daarnaast wordt de inhoudelijke voortgang besproken in de overlegstructuren behorende bij het programma Groei van Haarlem en het programma Implementatie Omgevingswet. Hoewel de inhoudelijke opzet van de Omgevingsvisie nog breder is dan dat van het programma Groei, starten ze beide met de vraag hoe en waar Haarlem kan groeien zonder dat de ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid in het geding komen. Bij beide bestaat de

behoefte aan bestuurlijke uitspraken over het voorkeursscenario wat betreft de bevolkingsgroei en het aantal te bouwen woningen en de beleidsmatige richting voor diverse beleidsterreinen. De manier waarop Zandvoort hierin meegenomen wordt is een aandachtspunt. Het vraagt om opschaling van de opgave naar Zandvoort.

Het programma Groei van Haarlem faciliteert processen die veel inzicht gaan bieden in de integrale groeiopgave van de stad. Reden waarom het Programma Groei van Haarlem en het project Omgevingsvisie tijdens de 1e fase samen optrekken om vervolgens los van elkaar maar met voortdurende afstemming met elkaar verder uitgewerkt te worden, waarbij het programma Groei van Haarlem en de thans lopende ruimtelijke projecten niet wachten op de Omgevingsvisie. Hierdoor is voortgang op zowel de korte als de lange termijn gewaarborgd. Vanaf 1 januari 2019 lopen de programma's uit elkaar.

Daarnaast wordt aansluiting gezocht bij de andere relevante programma’s, zoals de programma’s bereikbaarheid, duurzaamheid en overheidsparticipatie. Verschil tussen deze programma’s en het programma Groei van Haarlem is dat dit laatste programma, evenals de Omgevingsvisie een meer integrerend karakter heeft. Dit jaar wordt bijvoorbeeld de ruimtelijke verbeelding van de energietransitie opgestart, vanuit het Programma Duurzaamheid. Dit is belangrijke bouwsteen voor de Omgevingsvisie. Ook kan vanuit de Omgevingsvisie worden meegekeken bij de ontwikkeling van sectoraal beleid, dat belegd is in de lijnafdelingen, wanneer dit van belang is voor het ontwikkelen van de visie.

De samenhang met de andere producten en thema’s van het programma omgevingswet wordt besproken in het programmateam Omgevingswet. De borging van de Omgevingsvisie in de wet (juridisch houdbaar) en bewaking van de toepasbaarheid voor bijvoorbeeld het omgevingsplan vraagt apart aandacht.

De digitalisering wordt meegenomen in het project Digitalisering binnen het programma omgevingswet. Hiervan is Chris van Rossem de projectmanager.

7.2 Projectcommunicatie

Voor de participatie zal een separaat communicatieplan worden opgesteld. Aandachtspunt is de afstemming met andere projecten/programma’s, zoals de programma’s Overheidsparticipatie, Groei van Haarlem en Duurzaamheid. Voorkomen moet worden dat boodschappen uiteen lopen en dezelfde doelgroepen meerdere malen worden benaderd. Uitgangspunt is dat we vanuit verschillende programma’s of projecten met een eenduidige boodschap naar buiten gaan. We weten van elkaar wat en hoe we communiceren en zijn in staat om een overkoepelend verhaal te vertellen. Er wordt voortgebouwd op de participatietrajecten die al zijn doorlopen, in het bijzonder de processen rond de Toekomstvisie en de Structuurvisie Openbare Ruimte.

8. Kosten en de benodigde capaciteit

8.1 Kosten

Het opstellen van de Omgevingsvisie brengt kosten met zich mee. De benodigde capaciteit moet uit de bestaande formatie die beschikbaar is bij de vakafdelingen worden gehaald. Aanvullend budget is gewenst voor eventuele aanvullende onderzoeken, de organisatie van de participatie en de digitalisering/publicatie.

Dit brengt de volgende kostenraming met zich mee:

Aanvullend onderzoek/methodeontwikkeling: 150.000
Digitalisering/publicatie: 20.000
Subtotaal 170.000 euro
Onvoorzien 10%: 17.000 euro
Totaal: 187.000 euro

Uitgangspunt bij deze raming is dat vanuit de vakafdelingen en de betrokken programma's eveneens een deel van de kosten gedragen wordt. Deze kosten zijn meegenomen in de begroting van het programma omgevingswet.

8.2 Benodigde capaciteit

Een Omgevingsvisie opstellen is een intensief proces. Het aanhaken bij lopende processen of het combineren van projecten, zoals Omgevingsvisie en de groei van de stad zorgen voor efficiencywinst. Naast de projectleider wordt de volgende jaarlijkse inzet vanuit het projectteam voorzien:

Stedenbouw 0,6 fte
Planologie 0,6 fte
Landschap 0,4 fte
Ontwerp 0,4 fte
Sociaal domein 0,2 fte
Ondersteuner 0,2 fte
Regio 0,2 fte

In de eerste fase lopen Groei van Haarlem en Omgevingsvisie gelijk op. Er is er vanuit het programma Groei van Haarlem eveneens een uitvraag gedaan. Hierbij worden dezelfde mensen ingezet. We kiezen hiervoor omdat er zo een groep is die het overzicht heeft. Voor afstemming en inhoudelijke doorwerking is dit de vorm waarin de meeste kwaliteit kan worden geleverd. In de praktijk betekent dat dat de Kerngroep feitelijk voltijds aan deze trajecten werkt en er 5fte moet

worden vrijgemaakt om aan deze processen te kunnen werken. . Vanaf 1 januari 2019 lopen de programma's uit elkaar.

De brede schil van mensen vanuit de vakdisciplines wordt betrokken bij ateliers, terugkoppeling en informatieverzameling. Deels is dit onderdeel van het reguliere werk. Aanvullend op het reguliere werk moet rekening worden gehouden met 200 uur inzet per persoon.

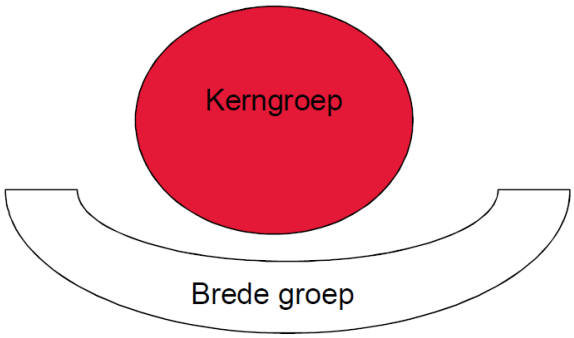

8.3 Risicoanalyse

Belangrijkste risico is het niet tijdig beschikbaar krijgen van de benodigde capaciteit. De planning is ambitieus, maar haalbaar. Wanneer er vanuit de afdelingen onvoldoende menskracht beschikbaar gesteld wordt loopt het project vertraging op.
Een tweede risico is de benodigde verbreding van veel projecten binnen de organisatie naar de gemeente Zandvoort. De meeste programma's en projecten zijn enkel op Haarlem gericht. Voor de omgevingsvisie is het noodzakelijk dat dit wordt verbreed. Dit is een vraagstuk dat eigenlijk eveneens een organisatievraagstuk is. De oplossing kan niet alleen binnen het project omgevingsvisie worden gevonden, maar vraagt om bredere aandacht en bewustwording vanuit de organisatie.
Een derde risico is meer bestuurlijk. Hoewel de omgevingsvisie wettelijk gezien pas in 2024 opgeleverd hoeft te zijn is het bepalen van richting t.a.v. de ontwikkeling van Haarlem en Zandvoort heel belangrijk. Er komen een heel aantal grote keuzes op ons af, waar college en raad de komende jaren positie op moeten bepalen. De onderbouwing die de omgevingsvisie bij deze keuzes levert is van groot belang. Vertraging kan daarom leiden tot stagnatie bij de verdere ontwikkeling van de stad.

Dit is een uitgave van gemeente Haarlem,
1 april 2019

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel. 14 023

haarlem.nl